ІНСТИТУТ ПРАВОТВОРЧОСТІ
ТА НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Вченої ради
Інституту правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України
від 03 липня 2025р., протокол № 8

Голова Вченої ради
_____ **Олексій КОТ**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Актуальні проблеми міжнародного приватного права

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
Галузь знань: 08 Право
Спеціальність: 081 Право
Освітньо-наукова програма: Право

Статус дисципліни: вибіркова

Київ 2025

Розглянуто на засіданні відділу приватноправових досліджень Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України (від 23 червня 2025 р., протокол № 6)

Розробник: Простибоженко Олег Сергійович – старший науковий співробітник відділу публічно-правових досліджень Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України, кандидат юридичних наук, старший дослідник

Гарант освітньо-наукової програми:
завідувач відділу науково-правових експертиз
Інституту правотворчості та науково-правових
експертиз Національної академії наук України,
доктор юридичних наук, професор _____ Лариса КРАСИЦЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти</th><th>Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td></td><td>08 Право
081 Право

третій (освітньо-науковий)
(назва СВО)</td><td>Навчальний курс 2
(номер)
Семестр 3
(номер)
Вид контролю: екзамен
(екзамен, залік)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання

Лекції – 16 (години);
Семінарські заняття – 30 (години);
Практичні заняття – _____ (години);
Лабораторні заняття – _____ (години);
Самостійна робота – 104 (години);

Індивідуальні завдання:

Курсова робота – _____ (кількість; № семестру)
Реферати (тощо) – _____ (кількість; № семестру)</td><td>заочна форма навчання

Лекції – 10 (години);
Семінарські заняття – 10 (години);
Практичні заняття – _____ (години);
Лабораторні заняття – _____ (години);
Самостійна робота – 130 (години);

Індивідуальні завдання:

Курсова робота – _____ (кількість; № семестру)
Реферати – _____ (кількість; № семестру</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права» є формування у здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії ґрунтовних теоретичних знань з міжнародного приватного права, вироблення та удосконалення ними особливих умінь, практичних навичок, необхідних для здійснення ними наукової, науково-педагогічної та професійної діяльності в сфері права.

Завдання: у процесі вивчення дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права» здобувачі вищої освіти повинні:

– опанувати основні положення доктрини міжнародного приватного права;

– засвоїти положення джерел міжнародного приватного права;

– набути вміння та навички вірно тлумачити норми міжнародного приватного права і правильно їх застосовувати в конкретній життєвій ситуації;

– вміти здійснювати критичний аналіз правових явищ у сфері міжнародного приватного права;

– здобувати навички правової аргументації власної позиції;

– синтезувати нові та комплексні ідеї, підходи до правового регулювання міжнародно-правових відносин з урахуванням євроінтеграційної складової усіх компонентів суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки: актуальні проблеми філософії, актуальні проблеми цивільного права, актуальні проблеми цивільного процесуального права.

Вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права» передбачає формування та розвиток у здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії наступних компетентностей та досягнення результатів навчання.

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК02. Здатність розробляти наукові проєкти та управляти ними.
- ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
- ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

- ЗК06. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й мобільність.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.
- СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.
- СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.
- СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.
- СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.
- СК08. Здатність тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти та інші джерела права у сфері захисту прав та інтересів суб'єктів правовідносин, аналізувати та узагальнювати судову практику.
- СК09. Здатність проводити компаративістські наукові дослідження, застосовувати норми міжнародного приватного права, аналізувати національну правову систему на предмет інтеграції та адаптації законодавства України до законодавства ЄС.
- СК10. Здатність складати правові документи, в тому числі процесуальні, вміти формулювати та відстоювати правову позицію в конкретній справі.

Результати навчання:

- РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.
- РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.
- РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.
- РН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.
- РН14. Вміло тлумачити та ефективно застосовувати нормативно-правові акти та інші джерела права у сфері захисту прав та інтересів суб'єктів правовідносин, аналізувати та узагальнювати судову практику.

- РН15. Якісно проводити компаративістські наукові дослідження, застосовувати норми міжнародного приватного права, аналізувати національну правову систему на предмет інтеграції та адаптації законодавства України до законодавства ЄС.
- РН16. Демонструвати вміння складати правові документи, в тому числі процесуальні, вміти формулювати та відстоювати правову позицію у конкретній справі.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Міжнародне приватне право в сучасний період розвитку суспільства.

Особливості розвитку норм сучасного національного права України, що регулюють приватноправові відносини з іноземним елементом. Гаазькі конвенції з міжнародного приватного права. Співвідношення міжнародного приватного права з європейським та європейським приватним правом. Перспективи розвитку міжнародного приватного права.

Тема № 2. Норми міжнародного приватного права у законодавстві України.

Національне законодавство України з питань міжнародного приватного права. Міжнародні договори як джерело міжнародного приватного права України. Еволюція національного законодавства з питань міжнародного приватного права України.

Тема № 3. Вчення про колізійну норму.

Поняття правової норми, її види. Поняття та передумови колізії законів у міжнародному приватному праві. Об'єктивна необхідність колізійних норм. Поняття статуту правовідносин. Основні формули прикріплення та сфера їх застосування: особистий (персональний) закон фізичної особи(lex personalis); особистий (персональний) закон юридичної особи (lex societatis); закон місця знаходження речі (lex rei sitae); закон, обраний сторонами (lex voluntatis); закон місця вчинення акту (lex loci actus); закон місця вчинення договору (lex loci contractus); закон місця виконання зобов'язання (lex loci solutionis); закон місця укладення шлюбу (lex loci celebrationis); закон місця вчинення правопорушення (lex loci delicti commissi); закон валюти боргу (lex monetae); закон, з яким дане правовідношення має найбільш тісний зв'язок (proper law); закон суду (lex fori). Застосування колізійної норми. Проблема кваліфікації та методи її вирішення. Застереження про публічний порядок. Проблема зворотньої відсилки та відсилки до третьої держави.

Тема № 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.

Принципи правового статусу іноземців в Україні. Правовий режим і його види. Принцип взаємності та реторсія. Особистий закон фізичної особи. Визначення право- і дієздатності фізичної особи. Цивільна, трудова, шлюбно-сімейна право- і дієздатність іноземців в Україні. Правовий статус українських громадян за кордоном. Безвісна відсутність та оголошення іноземця відсутнім. Особистий закон юридичної особи. Діяльність іноземних юридичних осіб в Україні. Представництва і філіали іноземних фірм. Правовий статус підприємств з іноземними інвестиціями в Україні. Правове положення держави як учасника цивільних правовідносин. Імунітет іноземної держави та його види.

Тема № 5. Речове право в міжнародному приватному праві.

Колізійні норми речового права. Загальні положення про право, що застосовується до речових прав. Виникнення та припинення речових прав на рухоме майно. Речові права на транспортні засоби та інше майно, що підлягає внесенню до державних реєстрів. Речові права на рухоме майно, що перебуває в дорозі. Культурні цінності як особливий об'єкт речових прав у міжнародному приватному праві. Захист речових прав.

Тема № 6. Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права.

Поняття особистого закону фізичної особи. Приватноправова право – та дієздатність іноземців в Україні та інших країнах. Колізійні норми щодо правового статусу фізичних осіб. Безвісна відсутність та оголошення особи померлою в міжнародному приватному праві. Уніфіковані правила щодо правового статусу фізичних осіб. Правове положення іноземців в Україні та в інших країнах. Особисті немайнові права в міжнародному приватному праві. Опіка та піклування в міжнародному приватному праві. Колізійно-правове регулювання опіки та піклування. Міжнародно-правові акти у сфері опіки та піклування.

Тема № 7. Міжнародне сімейне право

Загальні положення міжнародного сімейного права. Правове регулювання укладення шлюбу в міжнародному приватному праві. Правові наслідки шлюбу. Правовідносини подружжя. Припинення шлюбу. Колізійні питання розірвання шлюбу. Визнання розлучень, що здійснені за кордоном. Правовідносини батьків та дітей в міжнародному приватному праві. Колізійні питання аліментних зобов'язань. Міждержавне усиновлення.

Тема № 8. Міжнародний цивільний процес

Поняття, предмет та джерела міжнародного цивільного процесу. Визначення юрисдикції у цивільних справах з іноземним елементом. Поняття та особливості міжнародної правової допомоги. Виконання судових доручень в рамках міжнародного цивільного процесу. Визнання та виконання іноземних судових рішень.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1. Міжнародне приватне право в сучасний період розвитку суспільства	18	2	4			12	екзамен
Тема № 2. Норми міжнародного приватного права у законодавстві України	18	2	4			12	
Тема № 3. Вчення про колізійну норму	20	2	4			14	
Тема № 4. Суб'єкти міжнародного приватного права	18	2	4			12	
Тема № 5. Речове право в міжнародному приватному праві	21	2	4			15	
Тема № 6. Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права	17	2	4			11	
Тема № 7. Міжнародне сімейне право	21	2	4			15	
Тема № 8. Міжнародний цивільний процес	17	2	2			13	
Всього за семестр	150	16	30			104	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1. Міжнародне приватне право в сучасний період розвитку суспільства	18	2	2			18	екзамен
Тема № 2. Норми міжнародного приватного права у законодавстві України	18		2			16	
Тема № 3. Вчення про колізійну норму	20	2				16	
Тема № 4. Суб'єкти міжнародного приватного права	18		2			16	
Тема № 5. Речове право в міжнародному приватному праві	21	2				16	
Тема № 6. Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права	17	2				16	
Тема № 7. Міжнародне сімейне право	21		2			16	
Тема № 8. Міжнародний цивільний процес	17	2	2			16	
Всього за семестр	150	10	10			130	

4.2. Теми лекційних та семінарських занять

Тема № 1. Міжнародне приватне право в сучасний період розвитку суспільства.

1. Особливості розвитку норм сучасного національного права України, що регулюють приватноправові відносини з іноземним елементом.
2. Гаазькі конвенції з міжнародного приватного права.
3. Співвідношення міжнародного приватного права з європейським та європейським приватним правом.
4. Перспективи розвитку міжнародного приватного права.

Тема № 2. Норми міжнародного приватного права в законодавстві України.

1. Національне законодавство України з питань міжнародного приватного права.
2. Міжнародні договори як джерело міжнародного приватного права України.
3. Еволюція національного законодавства з питань міжнародного приватного права іноземних держав.
4. Еволюція матеріального права.
5. Еволюція процесуального права.

Тема № 3. Вчення про колізійну норму.

1. Поняття правової норми, її види.
2. Поняття та передумови колізії законів у міжнародному приватному праві.
3. Об'єктивна необхідність колізійних норм.
4. Поняття, структура та види колізійних норм.
5. Основні формули прикріплення та сфера їх застосування.
6. Проблема кваліфікації та методи її вирішення.
7. Застереження про публічний порядок.
8. Проблема зворотної відсилки та відсилки до третьої держави.

Тема № 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.

1. Принципи правового статусу іноземців в Україні.
2. Правовий режим та його види.
3. Принцип взаємності та реторсія.
4. Особистий закон фізичної особи.
5. Визначення право- і дієздатності іноземців в Україні.
6. Правовий статус українських громадян за кордоном.
7. Безвісна відсутність та оголошення іноземця відсутнім.
8. Особистий закон юридичної особи.
9. Діяльність іноземних юридичних осіб в Україні.
10. Правовий статус підприємств з іноземними інвестиціями в Україні.
11. Правове положення держави як учасника цивільних правовідносин.
12. Імунітет іноземної держави та його види.

Тема № 5. Речове право в міжнародному приватному праві.
1. Колізійні норми речового права.
2. Загальні положення про право, що застосовується до речових прав.
3. Виникнення та припинення речових прав на рухоме майно.
4. Речове право на транспортні засоби та інше майно, що підлягає внесенню до державних реєстрів.
5. Речові права на рухоме майно, що перебуває в дорозі.
6. Культурні цінності як особливий об'єкт речових прав у міжнародному приватному праві.
7. Захист речових прав.

Тема № 6. Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права
1. Особисті немайнові права в міжнародному приватному праві.
2. Опіка та піклування в міжнародному приватному праві.
3. Колізійно-правове регулювання опіки та піклування.
4. Міжнародно-правові акти у сфері опіки та піклування.

Тема № 7. Міжнародне сімейне право
1. Загальні положення міжнародного сімейного права.
2. Правове регулювання укладення шлюбу в міжнародному приватному праві.
3. Правовідносини батьків та дітей в міжнародному приватному праві.
4. Міждержавне усиновлення.

Тема № 8. Міжнародний цивільний процес
1. Поняття, предмет та джерела міжнародного цивільного процесу.
2. Визначення юрисдикції у цивільних справах з іноземним елементом.
3. Поняття та особливості міжнародної правової допомоги.
4. Виконання судових доручень в рамках міжнародного цивільного процесу.
5. Визнання та виконання іноземних судових рішень.

4.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема № 1. Правові проблеми біженців, осіб, що потребують додаткового чи тимчасового захисту, у міжнародному приватному праві.
1. Правовий статус біженців у міжнародному приватному праві .
2. Правове регулювання статусу осіб, що потребують додаткового чи тимчасового захисту у міжнародному приватному праві.

Тема № 2. Правові проблеми ТНК та інших феноменів у міжнародному приватному праві.
1. Поняття ТНК та її правосуб'єктність.
2. Правовий статус інших феноменів міжнародного приватного права.

Тема № 3. Загальні питання міжнародної охорони прав інтелектуальної власності.

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Міжнародне авторське право.
3. Міжнародна охорона права промислової власності (патентне право).
4. Міжнародні державні та неурядові організації з охорони прав інтелектуальної власності.

Тема № 4. Міжнародне спадкове право

1. Спадкування за законом та за заповітом.
2. Оформлення спадкових прав іноземців в Україні та громадян України за кордоном.
3. Перехід спадщини до держави.

Тема № 5. Міжнародне приватне трудове право.

1. Поняття предмету та методи міжнародного приватного трудового права.
2. Джерела міжнародного приватного трудового права.
3. Визначення застосованого права до індивідуальних трудових відносин з іноземним елементом.
4. Регулювання трудових відносин, ускладнених іноземним елементом, в Україні.

Тема № 6. Зовнішньоекономічна угода.

1. Поняття, особливості та види зовнішньоекономічної угоди.
2. Закон, що застосовується до змісту і форми зовнішньоекономічних договорів.
3. Довіреність у міжнародному обігу.
4. Поняття та види транспортних перевезень.
5. Міжнародні залізничні, автомобільні, повітряні, морські, річкові перевезення.

Тема № 7. Міжнародний цивільний процес.

1. Правові засади участі іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі.
2. Визнання та виконання іноземних судових рішень за українським законодавством та міжнародними угодами України.
3. Міжнародне нотаріальне право.

5. Індивідуальні завдання

5.1. Теми рефератів

1. Правове регулювання міжнародної передачі прав на деякі об’єкти інтелектуальної власності.
2. Система міжнародної охорони авторських прав.
3. Правова охорона ноу-хау в міжнародному приватному праві.
4. Іноземні громадяни в міжнародному приватному праві.
5. Договір купівлі-продажу в міжнародному приватному праві.
6. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
7. Інститут торговельного представництва та посередництва у країнах Західної Європи.
8. Встановлення опіки та піклування в міжнародному приватному праві.
9. Питання спадкування в міжнародних договорах.
10. Особливості переходу спадкової маси до держави в законодавстві різних країн.
11. Правове регулювання розлучення з іноземцями за законодавством України та зарубіжних країн.
12. Визначення міжнародної підсудності спорів у нормативно-правових актах України.
13. Питання визнання та виконання іноземних судових рішень.
14. Міжнародно-правова регламентація постійно діючих міжнародних арбітражів.
15. Міжнародно-правова регламентація арбітражів ad hoc.

5.2. Теми наукових робіт

1. Основні способи вирішення питань кваліфікації.
2. Транснаціональні корпорації та міжнародні юридичні особи.
3. Визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень.
4. Законодавство України про міжнародний комерційний арбітраж.
5. Цивільно-процесуальна правоздатність та дієздатність іноземців.
6. Питання міжнародної підсудності у національному законодавстві України.
7. Обхід закону у міжнародному приватному праві.
8. Специфіка визначення змісту норми іноземного закону у міжнародному приватному праві.
9. Колізійні питання спадкового права у національному законодавстві.
10. Вирішення колізійних питань в області особистих та майнових відносин між подружжями, між батьками і дітьми по українському праву, по праву інших держав.
11. Сімейно-шлюбні відносини, ускладнені іноземним елементом, як частина транскор-донних приватноправових відносин.
12. Поняття сімейно-шлюбних відносин міжнародного характеру.

13. Адаптація українського законодавства до міжнародних стандартів регулювання фондового ринку.
14. Захист іноземних інвестицій у міжнародному приватному праві.

6. Методи навчання

Лекційні заняття з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права» проводяться з використанням мультимедійних презентацій. Для проведення бінарних занять («гостьових» лекцій) будуть запрошуватися провідні наукові, науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти, наукових установ, практичні працівники.

В процесі проведення семінарських занять застосовуватиметься моделювання ситуативних задач, вирішення кейсів. Під час обговорення проблемних питань на семінарських заняттях обов'язковому аналізу підлягатимуть положення доктрини міжнародного приватного права, джерел міжнародного приватного права, зокрема рішень Європейського суду з прав людини, також аналізуватимуться постанови Великої Палати Верховного Суду, Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду щодо вирішення конкретних цивільних справ, що виникають з міжнародно-правових відносин.

Для закріплення начального матеріалу складатимуться проєкти правових та процесуальних документів, які навчатимуть правильно обирати/визначати норми МПП, які підлягають застосуванню. Здобувачі також можуть залучатися до підготовки проєктів нормативно-правових актів щодо врегулювання відносин з іноземним елементом.

7. Методи і форми контролю

Оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права» включає в себе поточний та підсумковий контролі.

Загальна кількість балів з навчальної дисципліни 100 балів ECTS = поточний контроль 50 балів (семінарські заняття, СРС) + підсумковий контроль 50 балів.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належать: опитування на семінарських заняттях; вирішення кейсів; участь в дискусіях, веб-квестах, обговоренні доповідей, рефератів; підготовка рефератів та доповідей; тестування; виконання самостійних робіт. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять з метою перевірки набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь, навичок та інших компетентностей з навчальної дисципліни. Результати поточного контролю оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Максимальна кількість балів на поточному контролі, які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить 50 балів.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання з дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права». Для обліку результатів навчання використовується поточно-

накопичувальна інформація, яка реєструються в журналах обліку роботи академічної групи здобувачів вищої освіти. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображуються у відомостях обліку успішності, індивідуальних навчальних планах.

Присутність здобувачів вищої освіти при проведенні підсумкового контролю (екзамену) є обов'язковою. Максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить 50 балів.

Контрольні питання до екзамену

1. Особливості розвитку норм сучасного національного права України, що регулюють приватноправові відносини з іноземним елементом.
2. Гаазькі конвенції з міжнародного приватного права.
3. Співвідношення міжнародного приватного права з європейським та європейським приватним правом.
4. Перспективи розвитку міжнародного приватного права.
5. Національне законодавство України з питань міжнародного приватного права.
6. Міжнародні договори як джерело міжнародного приватного права України.
7. Еволюція національного законодавства з питань міжнародного приватного права іноземних держав.
8. Еволюція матеріального права.
9. Еволюція процесуального права.
10. Поняття правової норми, її види.
11. Поняття та передумови колізії законів у міжнародному приватному праві.
12. Об'єктивна необхідність колізійних норм.
13. Поняття, структура та види колізійних норм.
14. Основні формули прикріплення та сфера їх застосування.
15. Проблема кваліфікації та методи її вирішення.
16. Застереження про публічний порядок.
17. Проблема зворотної відсилки та відсилки до третьої держави.
18. Принцип правового статусу іноземців в Україні.
19. Правовий режим та його види.
20. Принцип взаємності та реторсія.
21. Особистий закон фізичної особи.
22. Визначення право- і дієздатності іноземців в Україні.
23. Правовий статус українських громадян за кордоном.
24. Безвісна відсутність та оголошення іноземця відсутнім.
25. Особистий закон юридичної особи.
26. Діяльність іноземних юридичних осіб в Україні.
27. Правовий статус підприємств з іноземними інвестиціями в Україні.
28. Правове положення держави як учасника цивільних правовідносин.
29. Імунітет іноземної держави та його види.

30. Колізійні норми речового права.

31. Загальні положення про право, що застосовується до речових прав.

32. Виникнення та припинення речових прав на рухоме майно.

33. Речове право на транспортні засоби та інше майно, що підлягає внесенню до державних реєстрів.

34. Речові права на рухоме майно, що перебуває в дорозі.

35. Культурні цінності як особливий об'єкт речових прав у міжнародному приватному праві.

36. Захист речових прав.

37. Особисті немайнові права в міжнародному приватному праві.

38. Опіка та піклування в міжнародному приватному праві.

39. Колізійно-правове регулювання опіки та піклування.

40. Міжнародно-правові акти у сфері опіки та піклування.

41. Загальні положення міжнародного сімейного права.

42. Правове регулювання укладення шлюбу в міжнародному приватному праві.

43. Правовідносини батьків та дітей в міжнародному приватному праві.

44.Міждержавне усиновлення.

45. Поняття права інтелектуальної власності.

46. Міжнародне авторське право.

47. Правовий статус біженців у міжнародному приватному праві.

48. Поняття, предмет, методи та джерела міжнародного приватного трудового права.

49. Регулювання трудових відносин, ускладнених іноземним елементом, в Україні.

50. Поняття, особливості та види зовнішньоекономічної угоди.

51. Закон, що застосовується до змісту і форми зовнішньоекономічних договорів.

52. Довіреність у міжнародному обігу.

55. Поняття, предмет та джерела міжнародного цивільного процесу.

56. Правові засади участі іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі.

57. Міжнародна підсудність цивільних та комерційних справ.

58. Визнання та виконання іноземних судових рішень за українським законодавством та міжнародними угодами України.

59. Міжнародне нотаріальне право.

60. Оформлення спадкових прав іноземців в Україні та громадян України за кордоном.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка «*відмінно*» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав всебічні та глибокі знання передбаченого робочою програмою матеріалу,

законодавства, судової (адміністративної, нотаріальної) практики, рекомендованої робочою програмою курсу, проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні програмного матеріалу.

Оцінка «*добре*» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав повне знання передбаченого робочою програмою матеріалу, засвоїв основну літературу, рекомендовану робочою програмою курсу, виявив стабільний характер знань і здібності до їх самостійного набуття та оновлення в процесі самостійної підготовки до занять.

Оцінка «*задовільно*» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав знання основного матеріалу в обсязі робочої програми курсу, необхідному для професійної діяльності в сфері права, знайомому з основною літературою, рекомендованою робочою програмою курсу, проте припустився помилок у відповіді або показав поверхневе знання матеріалу. Ця оцінка виставляється і у разі недостатньо аргументованого викладення матеріалу, недостатньо чітко і послідовно висловленої відповіді.

Оцінка «*незадовільно*» виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив істотні прогалини у знанні основного програмного матеріалу, що виражається у незнанні основних понять та положень навчального курсу, в невмінні пов’язати теоретичний матеріал з аналізом положень чинного законодавства, юридичної практики.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час визначення загальної кількості балів за поточний контроль.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	визначення	Екзаменаційна оцінка
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	дуже добре	добре
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з правом повторного складання підсумкового контролю	незадовільно
0-34	F	незадовільно без права повторного складання підсумкового контролю	

- *90-100 балів (відмінно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував досконале знання основних понять і правових категорій; вміння вільно оперувати категоріальним апаратом; вміння давати аргументовані, чіткі і логічно побудовані відповіді на питання; вміння системно аналізувати джерела права, правозастосовну практику і викладати аргументовану позицію з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність юридично грамотно і

толерантно викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми;

- *82-89 балів (дуже добре)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував дуже добре знання основних понять і правових категорій; вміння оперувати категоріальним апаратом; вміння давати чіткі і логічно побудовані відповіді на питання; вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику і викладати позицію з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми з використанням певного обсягу рекомендованої літератури;
- *74-81 (добре)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував добре знання основних понять і правових категорій; вміння оперувати категоріальним апаратом з окремими помилками; вміння давати відповіді без суттєвих помилок на питання; вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми з використанням обмеженого обсягу рекомендованої літератури;
- *64-73 (задовільно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував задовільне знання основних понять і правових категорій; оперування категоріальним апаратом з помилками; недостатнє вміння давати відповіді на питання; недостатнє вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; недостатню здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену використанням незначного обсягу рекомендованої літератури;
- *60-63 (достатньо)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував достатнє знання основних понять і правових категорій; оперування категоріальним апаратом з суттєвими помилками; недостатнє вміння давати відповіді на питання; недостатнє вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; недостатню здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену використанням незначного обсягу рекомендованої літератури;
- 59 і менше *(незадовільно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував незнання основних понять і правових категорій; нездатність оперування категоріальним апаратом; відсутність вміння давати відповіді на питання; нездатність аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; нездатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену невикористанням рекомендованої літератури.

10. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text.
4. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text.
5. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text
6. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text
7. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text
8. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 01 грудня 2022 р. № 2811-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text
9. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05 жовтня 2017 р. № 2155-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text

Додаткова

1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. – Харків : Право, 2016. Т.13 : Міжнародне приватне право / редкол.: А.С. Довгерт (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Інститут держави і права України імені В. М. Корецького НАН України; Нац юрид. Ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 2021. – 864 с.
2. Діковська І. А. Міжнародне спадкування у ЄС та Україні: напрями адаптації права України до права ЄС: монографія - Київ: Алерта, 2020. 303 с.
3. Довгерт А. С. Сучасні інструменти зближення національних доктрин міжнародного приватного права //Право України - 2018. - № 1. С. 280-284. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prukr_2018_1_25
4. Задорожна С.М. Автономія сторін у міжнародному приватному праві: монографія / С.М. Задорожна. – Чернівці: Технодрук, 2008. – 216 с.
5. Капіца Ю.М., Ступак С.К., Жувака О.В. Авторське право і суміжні права в Європі / Ю.М. Капіца, С.К. Ступак, О.В.Жувака. – К.: Логос, 2012. – 696 с.
6. Кисіль В.І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації. – К., 2005.
7. Корнєєв Ю. В., Коваль І. О. Особливості правового регулювання спадкових відносин в міжнародному приватному праві // Альманах права.– 2019. - Вип. 10. - С. 308-312. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ap_2019_10_60

8. Коссак В.М. Іноземні інвестиції в Україні (цивільно-правовий аспект) / В.М.Коссак. – Львів: «Центр Європи», 1996. – 216 с.
9. Менджул М. В. Порівняльне сімейне право : навч. посіб. Ужгород : РІК-У, 2021. 296 с.
10. Міжнародне приватне право в Київському університеті: Антологія (у 2 т.). – К.: Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2009.
11. Міжнародне приватне право. Актуальні проблеми / За ред Довгерта А.С. – К., 2002.
12. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за ред. А.С.Довгерта і В.І.Кисіля. – К.: Алерта, 2012.
13. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар Закону / За ред. Довгерта А.С. – Х.: ТОВ «Одісей», 2008.
14. Міжнародне судочинство / Кол. авт.; за заг. ред. акад. НАН України Ю.С.Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
15. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За відп. ред. О.В.Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2005.
16. Новосельцев І. Транскордонна неспроможність у міжнародному приватному праві: монографія / І.Новосельцев. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Київ: Арт Економі, 2013. – 208 с.
17. Окремі питання розгляду господарськими судами справ за участю іноземних юридичних осіб / упорядники: В.І.Борисова, І.П.Жигалкін, П.В.Хотенець, О.М.Сибіга. – Х.: Право, 2012. – 528с.
18. Онищенко Г.В. Довірчі правовідносини з іноземним елементом: монографія / Г.В.Онищенко. –К.: Алерта, 2012. – 268 с.
19. Право інтелектуальної власності : Акад. курс : Підруч. для студ. вищ. навч. закл./ за ред. О.А.Підопригори, О.Д.Святоцького; Акад. правових наук України, НДІ інтелектуал.власності. - К.: Вид. дім «Ін Юре», 2004. – 670 с.
20. Притика Ю.Д. Міжнародний комерційний арбітраж: питання теорії і практики: монографія / Ю.Д.Притика. – К.: «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 516 с.
21. Притика Ю.Д. Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні: навчальний посібник / Ю.Д.Притика. – К.: ТОВ «Юридичний світ», 2010. – 152 с.
22. Простибоженко О. Процеси гармонізації сімейного права європейських держав / Державно-правове регулювання суспільних відносин в умовах нових цивілізаційних викликів: вітчизняні та міжнародні реалії: монографія / Київський університет права НАН України; за заг. ред. проф. Ю. Л. Бошицького. К.: Талком, 2019. С. 379-402. Режим доступу: https://www.academia.edu/40653618
23. Простибоженко О. Розірвання шлюбу з іноземним елементом: колізійні прив'язки щодо застосовуваного права у законодавстві ЄС, США, Китаю, Росії та України // Альманах міжнародного права – 2020. - Вип. 23 - С. 225-235. - DOI: https://doi.org/10.32841/ILA.2020.23.2 Режим доступу: https://www.academia.edu/45042536

24. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія / за заг. ред. Н. С. Кузнєцової. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 690 с.
25. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія / за заг. ред. Н. С. Кузнєцової. 2-ге вид., доп. та перероб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 908 с.
26. Руденко О.В. Уніфікація міжнародного права в ЄС: монографія / О.В.Руденко. – Чернівці: Рута, 2009. – 248 с.
27. Спектор О. Альтернативні способи вирішення цивільно-правових спорів: світовий досвід та перспективи застосування у правовій системі України / О.Спектор. – К.: «Фенікс», 2013. – 160 с.
28. Фединяк Г.С. Цивільно-правова природа транснаціональних корпорацій та їх договорів з приймаючою державою: монографія / Г.С.Фединяк. – К.: Атіка, 2008. – 344 с.
29. Щокіна О.О. Правовий звичай міжнародної торгівлі як джерело міжнародного приватного права / О.О.Щокіна. – Х.: МП «Крок», 2007. – 221 с.
30. Юніна М. Роль особистого закону та національності у визначенні правоздатності юридичних осіб у міжнародному приватному праві / Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ - 2018. - № 2. С. 147-150. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvdv_s_2018_2_32
31. Простибоженко О. С. Місце міжнародного договору в ієрархічній системі нормативно-правових актів: проблеми теорії та практики / Закон України «Про правотворчу діяльність» як механізм удосконалення правотворчого процесу в Україні: збірник матеріалів науково-практичного круглого столу (м. Київ, 12 квітня 2024 р.) - Київ - Інститут правотворчості та науковоправових експертиз НАН України - 2024. - 100 с. С. 85-89. - Режим доступу: https://lawmaking.academy/wp-content/uploads/KRC_conf_Pro-pravotvorchu-dyyalnyst_A5_DRUK_-1.pdf
32. Простибоженко О. С. Правове регулювання сімейних відносин у Європейському Союзі: огляд регламентів ЄС (немайнові відносини подружжя) / Юридичний науковий електронний журнал - № 9/2024 - С. 96-99. - DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/21 - Режим доступу: http://lsej.org.ua/9_2024/23.pdf
33. Пашинський, А. П., Калакура В. Я. «Регламент ЄС № 2016/1103 як приклад регіональної уніфікації колізійних норм щодо режимів майна подружжя» / Часопис Київського університету права - вип. 1 - Березень 2023 - с. 86-90, DOI: https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2023.18 - Режим доступу: https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/816.
34. Пашинський А. П. Правові режими майна подружжя та парних союзів сімейного типу в сучасному міжнародному сімейному праві : дис. ... д-ра філос. : 293 Міжнародне право / Пашинський Анатолій Павлович. - Київ, 2023. - 245 с. - Режим доступу: https://ir.library.knu.ua/handle/123456789/3830

35. Application of Foreign Law / Ed. by C. Mota, J.Buhigues, G.Moreno. – Munich: Sellier European Law Publishers, 2011. – 409 p.
36. Brussels I Regulation / Ed. by U.Magnus, P.Mancowski. – 2-nd Revised Edition. – Munich: Sellier European Law Publishers, 2011. – 972 p.
37. Content and Meaning of National Law in the Context of Transnational Law / Ed by H.Snijders, S.Vogenauer. – Munich: Sellier European Law Publishers, 2009. – 222 p.
38. Conflict of Laws in International Arbitration / Ed. by F.Ferrari, S.Kroll. – Munich: Sellier European Law Publishers, 2010. – 466 p.
39. International Civil Procedure – 2-nd Edition / Ed. By C.Campbell. – 2-nd Edition – N.Y.: Juris Publishing, 2011. – 574 p.
40. Party Autonomy in International Property Law. – Munich: Sellier European Law Publishers, 2011. – 276 p.
41. Tradition and Innovation of Private International Law at the Beginning of the Third Millenium / Ed. By L.Castro, T.Treves and F.Seatzu. – N.Y.: Juris Publishing, 2006. – 265 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Судова влада України. URL:https://court.gov.ua/.
3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: https://reyestr.court.gov.ua/
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. Напрями діяльності. Захист інтересів держави в Європейському суді. Міжнародні договори України. URL: https://minjust.gov.ua/ndd.
5. Hague Conference on Private International Law. URL: https://www.hcch.net/en/home
6. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/.
7. Офіційний сайт Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України. URL: https://lawmaking.academy